

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

SECȚIA A TREIA

CAUZA LUKA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 34197/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

21 iulie 2009

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Luka împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din: Josep Casadevall, *președinte*, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, *, judecători*, și *, greșier de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 30 iunie 2009, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 34197/02 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Gusztav Luka („reclamantul”), a sesizat Curtea la 12 august 2002 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Reclamantul este reprezentat de domnul Kocsis Sandor. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. La 14 martie 2008, Curtea a decis să comunice cererea Guvernului. În conformitate cu art. 29 § 3 din Convenție, aceasta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

4. Reclamantul s-a născut în 1956 și locuiește în Târgu-Mureș.

A. Originea cauzei

5. Prin decizia din 14 ianuarie 1999, societatea comercială M. l-a concediat pe reclamant care, la momentul respectiv, era unul dintre administratorii săi și șef al departamentului informatic.

6. Reclamantul a sesizat instanțele cu o acțiune în anulare a deciziei menționate. De asemenea, acesta a solicitat obligarea societății M. la plata unor daune-interese care echivalau cu salariile datorate pentru perioada cuprinsă între data concedierii și reintegrarea sa în câmpul muncii.

7. Prin hotărârea definitivă din 10 iulie 2000, Tribunalul Mureș a admis acțiunea reclamantului și a dispus reintegrarea sa pe vechiul post și plata salariilor datorate pentru perioada cuprinsă între 1 aprilie 1999 și data reintegrării sale efective în câmpul muncii.

8. În cadrul unei proceduri distincte, prin hotărârea definitivă din 8 decembrie 2000, Judecătoria Târgu-Mureș a stabilit valoarea daunelor interese la 64 000 000 lei pentru perioada 1 aprilie 1999-1 decembrie 2000.

9. La 12 decembrie 2003, reclamantul a fost reinstalat în funcție. Acesta a demisionat totuși două luni mai târziu, la 6 noiembrie 2003, în urma refuzului societății de a-i acorda o parte din concediul anual.

B. Prima procedură referitoare la calculul daunelor-interese

10. La 7 august 2000, reclamantul a acționat în instanță societatea M. la Judecătoria Târgu-Mureș solicitând obligarea sa la plata dobânzilor aferente daunelor-interese alocate prin hotărârea definitivă din 10 iulie 2000.

La 9 octombrie 2000, într-un complet alcătuit dintr-un judecător și doi asistenți judiciari, instanța a respins acțiunea reclamantului, considerând că valoarea daunelor-interese nu a fost încă stabilită și, prin urmare, era imposibilă stabilirea valorii dobânzilor aferente.

11. Prin hotărârea din 11 decembrie 2000, în urma recursului reclamantului, Tribunalul Mureș a anulat hotărârea pronunțată în primă instanță și, cu privire la fond, a respins acțiunea ca prematură după ce a constatat că valoarea daunelor-interese nu a fost încă stabilită.

C. A doua procedură referitoare la calculul daunelor-interese

12. La 7 februarie 2001, reclamantul a acționat în instanță societatea M. în fața Judecătoriei Târgu-Mureș. Acesta a solicitat obligarea sa la plata daunelor-interese începând cu 4 mai 1999, corectate în funcție de indicele prețurilor cu amănuntul și dobânzile aferente.

13. La 12 aprilie 2001, într-un complet alcătuit dintr-un judecător și doi magistrați asistenți, judecătoria a admis parțial acțiunea reclamantului, a dispus plata daunelor-interese corectate în funcție de indicele prețurilor cu amănuntul și dobânzile aferente perioadei cuprinse între decembrie 2000 – ianuarie 2001 și plata dobânzilor începând cu 8 decembrie 2000. Pentru a ajunge la această concluzie, instanța a reținut că respectiva creanță a reclamantului a devenit exigibilă abia după 8 decembrie 2000.

14. Reclamantul a formulat recurs în fața Curții de Apel Târgu-Mureș, solicitând ca indicele prețurilor cu amănuntul și dobânzile să se aplice începând cu 4 mai 1999. În cursul procedurii, avocatul reclamantului a invocat decizia Curții Constituționale din 20 noiembrie 2001 care declara neconstituționale dispozițiile art. 17 alin. (1) din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească care stabilea că hotărârile în litigiile de muncă se judecă în primă

instanță, cu celeritate, într-un complet alcătuit dintr-un judecător și doi asistenți judiciari. De asemenea, reclamanta a formulat recurs.

15. La 18 octombrie 2001, reclamantul a formulat o cerere de recuzare a tuturor judecătorilor Curții de Apel Târgu-Mureș. Acesta și-a motivat cererea prin implicarea magistraților locali într-un scandal privind societatea M., argument care a generat, în trecut, trimiterea cauzelor privind această societate la alte instanțe.

16. Prin hotărârea din 21 noiembrie 2001, pronunțată în camera de consiliu, Curtea Supremă de Justiție a respins cererea de recuzare ca nejustificată.

17. Prin hotărârea din 7 februarie 2002, Curtea de Apel Târgu-Mureș a respins recursul reclamantului și l-a admis pe cel al pârâtei. Astfel, ea a eliminat obligarea la plata dobânzilor, considerând că aceasta reprezenta o dublă penalizare pentru angajator. Nu se face nicio referire la motivul privind neconstituționalitatea componenței completului de judecată în primă instanță.

Textul hotărârii a fost redactat la 1 martie 2002.

D. Procedura de executare silită a deciziei din 8 decembrie 2000 a Judecătoriei Târgu-Mureș

18. În 2001, la o dată neprecizată, reclamantul a solicitat executarea silită a deciziei din 8 decembrie 2000 a Judecătoriei Târgu-Mureș la un executor judecătoresc.

19. La 21 septembrie 2001, societatea M. a sesizat instanțele cu o acțiune care solicita stabilirea unui termen pentru procedura de executare silită. Aceasta invocă faptul că i-a plătit reclamantului suma indicată în decizia din 8 decembrie 2000 în două tranșe: 16 886 086 lei în iulie și 47 113 915 lei în octombrie 2000. În plus, aceasta solicita restituirea de către reclamant a sumei plătite în iulie 2000, sumă care reprezenta, de fapt, obligațiile sociale aferente salariilor datorate, obligații care trebuiau plătite autorităților.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2001, Judecătoria Târgu-Mureș a admis parțial acțiunea societății M., dispunând încheierea procedurii de executare silită.

20. Reclamantul a introdus un recurs, invocând faptul că suma de 47 113 915 lei, plătită în octombrie 2000, nu viza executarea deciziei din 8 decembrie 2000.

21. Prin hotărârea definitivă din 10 ianuarie 2003, Tribunalul Mureș a confirmat sentința pronunțată în primă instanță.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

22. Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, în vigoare la momentul faptelor, era redactată după cum urmează:

Art. 17

„(1¹) Cauzele privind conflictele de muncă și litigiile de muncă se judecă în primă instanță, cu celeritate, de către un complet format dintr-un judecător și doi asistenți judiciari. Hotărârile în aceste cauze se iau cu majoritatea membrilor completului.

(1²) Asistenții judiciari sunt numiți pe o perioadă de 4 ani de către ministrul justiției, la propunerea Consiliului Economic și Social, dintre persoanele care au studii juridice superioare (...)

(1³) Condițiile și procedura de propunere a candidaților pentru a fi numiți asistenți judiciari, de către Consiliul Economic și Social, se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Art. 91

„Judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili. [...]”

23. Prin Decizia nr. 322 din 20 noiembrie 2001, Curtea Constituțională a declarat neconstituțional art. 17 alin. (1¹) din Legea nr. 92/1992. Fragmentul relevant al acestei decizii este formulat după cum urmează:

„Participarea asistenților judiciari la judecarea cauzelor, cu vot deliberativ și - ținând seama de compunerea completului de judecată - cu posibilitatea de a-l majora pe judecător, este contrară principiului imparțialității justiției, deoarece ei nu sunt, asemenea judecătorilor, în slujba legii, ci reprezintă organizații interesate în modul de soluționare a cauzelor la judecarea cărora participă. Pe de altă parte, asistenții judiciari nu prezintă garanțiile de independență stabilite prin Constituție în cazul judecătorilor. Astfel, ei nu sunt inamovibili și nici nu li se interzice să exercite alte funcții publice sau private ori să facă parte din partide politice. În aceste condiții asistenții judiciari pot fi expuși ingerințelor, presiunilor și influențelor din partea organizațiilor pe care le reprezintă, a partidelor din care eventual fac parte sau a altor factori străini actului de justiție. Cu alte cuvinte asistenții judiciari nu sunt independenți, iar lipsa lor de independență afectează însăși independența justiției.

Numiți în funcție de către ministrul justiției și având [...] statut de funcționari publici, asistenții judiciari nu pot îndeplini în activitatea lor la instanțele de judecată, fără ca prin aceasta să se încalce prevederile Constituției, decât o activitate de asistență la soluționarea de către judecător a cauzelor privind conflictele și litigiile de muncă, cu vot consultativ în luarea hotărârilor, iar nu o activitate de judecată, rezervată prin Legea fundamentală exclusiv judecătorului.”

24. Dispozițiile relevante din Hotărârea Guvernului nr. 226/2000 din 30 martie 2000 privind condițiile și procedura de propunere de către Consiliul Economic și Social a candidaților în vederea numirii ca asistenți judiciari, publicată în Monitorul Oficial din 7 aprilie 2000, se citesc după cum urmează:

„1. Asistenții judiciari sunt numiți în funcții de ministrul justiției, la propunerea Consiliului Economic și Social. [...]

4. Desemnarea candidaților pe tribunale se face de confederațiile patronale și de confederațiile sindicale, reprezentative la nivel național, fiecare parte stabilind nominalizarea acestora prin consens la nivel județean sau la nivel național. [...]

9. Comisia consultativă patronat-sindicat Ministerul Justiției va adopta criteriile de evaluare a activității asistenților judiciari și va analiza periodic activitatea acestora, putând propune, după caz, Ministerului Justiției și Consiliului Economic și Social revocarea lor.”

25. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2002 a modificat textul art. 17 din Legea nr. 92/1992: cauzele privind conflictele de muncă se judecă în primă instanță de către complete formate din doi judecători, asistați de doi magistrați consultanți. Magistrații consultanți participă la deliberări cu vot consultativ.

26. Codul de procedură civilă:

Art. 304

„Recursul declarat împotriva unei hotărâri care, potrivit legii, nu poate fi atacată cu apel nu este limitat la motivele de casare prevăzute în art. 304, instanța putând să examineze cauza sub toate aspectele.”

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA OBIECTUL CERERII

27. Invocând art. 6 § 1 din Convenție, reclamantul se plânge de lipsa de imparțialitate și independență a instanțelor ca urmare a faptului că respectivele complete de judecată care au pronunțat hotărârile din 9 octombrie 2000 și 12 aprilie 2001 includeau asistenți judiciari.

28. În plus, acesta pretinde, din perspectiva aceleiași dispoziții, că nu a beneficiat de o procedură echitabilă din cauza lipsei unui răspuns din partea Curții de Apel Târgu Mureș la motivul său de recurs întemeiat pe neconstituționalitatea alcătuirii completului de judecată care a pronunțat hotărârea din 12 aprilie 2001.

29. În observațiile sale ca răspuns, din 5 octombrie 2008, reclamantul precizează faptul că intenționează să se plângă Curții și în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1.

30. Curtea reamintește că prezenta cerere a fost comunicată conform procedurii de examinare simultană a admisibilității și fondului, permisă de art. 29 § 3 din Convenție. Prin urmare, aceasta consideră că nu este indicat să fie examinate capetele de cerere exprimate

după comunicarea cauzei guvernului pârât (a se vedea, de exemplu: *Vigovskyy împotriva Ucrainei*, nr. 42318/02, pct. 14, 20 decembrie 2005).

31. Astfel, în speță, examinarea Curții s-a limitat la art. 6 § 1 din Convenție.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 § 1 DIN CONVENȚIE CA URMARE A LIPSEI DE IMPĂRȚIALITATE ȘI INDEPENDENȚĂ DIN PARTEA INSTANȚELOR

32. Invocând art. 6 § 1 din Convenție, reclamantul se plânge de lipsa de imparțialitate și independență a instanțelor ca urmare a faptului că completele de judecată care au pronunțat hotărârile din 9 octombrie 2000 și 12 aprilie 2001 includeau asistenți judiciari, care reprezentau, respectiv, patronatele și sindicatele.

A. Cu privire la admisibilitate

33. În ceea ce privește pretinsa lipsă de imparțialitate și independență a completului de judecată care a pronunțat hotărârea din 9 octombrie 2000, Curtea ia act de faptul că procedura s-a încheiat prin hotărârea Tribunalului Mureș din 11 decembrie 2000, în timp ce respectiva cerere a fost introdusă la 12 august 2002. Prin urmare, Curtea consideră că această parte a capătului de cerere trebuie declarată inadmisibilă, în conformitate cu art. 35 § 1 și 4, pentru nerespectarea termenului de șase luni.

34. În ceea ce privește lipsa de imparțialitate și independență a completului de judecată care a pronunțat hotărârea din 12 aprilie 2001 și a procedurii aferente, Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. De altfel, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

35. Conform Guvernului, reclamantul nu are niciun argument sau motiv care să poată ridica dubii cu privire la imparțialitatea subiectivă a judecătorului membru al completului de judecată.

Citând cauza *Brudnicka și alții împotriva Poloniei*, nr. 54723/00, Guvernul consideră că nici independența, nici imparțialitatea obiectivă, nu sunt contestate din cauza prezenței în completul de judecată a unui judecător de ședință care îndeplinea toate aceste garanții, aspect care diferențiază această cerere de cauza citată anterior.

De asemenea, Guvernul invocă faptul că reclamantul nu a demonstrat că hotărârea din 12 aprilie 2001 a fost adoptată cu majoritatea voturilor asistenților și cu un vot împotriva, cel al judecătorului. În sprijinul acestei afirmații trebuie să remarcăm că acesta din urmă nu a redactat nicio opinie separată. Guvernul precizează că pretențiile reclamantului au putut fi analizate în cadrul recursului introdus împotriva hotărârii pronunțate în primă instanță.

36. Guvernul contestă acest argument. În special, trebuie remarcat faptul că acesta nu putea preveni rezultatul litigiului și poziția asistenților judiciari.

2. Motivarea Curții

37. Curtea reamintește că, pentru a stabili dacă o instanță poate fi considerată „independentă” în sensul art. 6 § 1, trebuie să ținem seama, în special, de modul de desemnare și durata mandatului membrilor săi, de existența unei protecții față de presiunile externe și de problema dacă există sau nu, în aparență, independență (a se vedea, printre multe altele,

Findlay împotriva Regatului Unit, hotărârea din 25 februarie 1997, *Culegere de hotărâri și decizii* 1997-I, p. 281, pct. 73).

38. În ceea ce privește condiția de imparțialitate, trebuie să facem distincția între un demers subiectiv care vizează verificarea faptului că instanța nu a avut păreri preconcepute sau prejudecăți personale și un demers obiectiv care trebuia să se asigure că oferea garanții suficiente pentru a exclude orice dubiu legitim în această privință (*Bochan împotriva Ucrainei*, nr. 7577/02, pct. 65-66, 3 mai 2007).

39. Curtea ia act de faptul că nicio problemă de imparțialitate subiectivă nu este ridicată în speță. Pe de altă parte, având în vedere faptul că noțiunile de independență și imparțialitate obiectivă sunt strâns legate, Curtea le va examina împreună (a se vedea, *mutatis mutandis Incal împotriva Turciei*, hotărârea din 9 iunie 1998, *Culegere de hotărâri și decizii* 1998-IV, pct. 67).

40. În cazul în care, în cauză, o instanță colegială trebuie să se verifice dacă, independent de atitudinea personală a unui membru sau altul, anumite fapte care pot fi verificate autorizează contestarea imparțialității instanței respective. În domeniu, chiar și aparențele pot fi importante (*Castillo Algar împotriva Spaniei*, hotărârea din 28 octombrie 1998, *Culegere*. 1998-VIII, pct. 45). În acest context, elementul determinant constă în a ști dacă sesizările persoanei în cauză pot fi considerate justificate în mod obiectiv [*Lindon, Otchakovsky-Laurens și July împotriva Franței* (GC), nr. 21279/02 și 36448/02, pct. 77, CEDO 2007-...].

41. Analizând circumstanțele speței, Curtea reamintește că existența unui colegiu cu o componență mixtă, care include magistrați, funcționari publici sau reprezentanți ai grupurilor de interese nu reprezintă în sine o dovadă de parțialitate (a se vedea, în acest sens, *Ringeisen împotriva Austriei*, hotărârea din 16 iulie 1971, seria A nr. 13, pct. 97; *Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei*, hotărârea din 23 iunie 1981, seria A nr. 43, pct. 57 și 58).

42. Curtea nu poate nega avantajul de care instanțele colegiale cu componență mixtă, judecătorii profesioniști și neprofesioniști beneficiază în cadrul litigiilor în domenii unde experiența acestora din urmă este necesară pentru a soluționa chestiuni specifice care pot să apară (a se vedea, *mutatis mutandis Langborger împotriva Suediei*, hotărârea din 22 iunie 1989, seria A nr. 155, pct. 34). Acestea sisteme judiciare, bazate pe principiul asesorial, în special instanțele însărcinate cu soluționarea conflictelor de muncă, există într-o serie de state părți la Convenție. Dacă faptul că magistrații neprofesioniști profesiază într-un tribunal nu este, în sine, contrar art. 6, principiile stabilite în jurisprudență cu privire la independență și imparțialitate se aplică magistraților neprofesioniști, ca și magistraților profesioniști [*Langborger împotriva Suediei*, citată anterior, pct. 32, *Fey împotriva Austriei*, hotărârea din 24 februarie 1993, seria A nr. 255-A, pct. 27, 28 și 30, și *Holm împotriva Suediei*, hotărârea din 25 noiembrie 1993, seria A nr. 279-A, pct. 30 și *Cooper împotriva Regatului Unit* (GC), nr. 48843/99, pct. 123, CEDO 2003-XI]. Având în vedere că independența și imparțialitatea judecătorului de ședință nu pot fi luate în discuție, trebuie să le analizăm în cazul asistenților judiciari.

43. În speță, în ceea ce privește garanțiile în ceea ce-i privește pe cei doi asistenți ai Judecătoriei Târgu-Mureș, Curtea constată că aceștia din urmă sunt numiți de ministrul justiției, la propunerea Consiliului Economic și Social, după ce sunt desemnați de confederațiile sindicale și, respectiv, patronale. În această privință, Curtea ia act de faptul că legislația aplicabilă nu prevedea ca aceștia să se pronunțe individual (a se vedea, *a contrario, Gubler împotriva Franței*, nr. 69742/01, pct. 28, 27 iulie 2006).

44. Pe de altă parte, Curtea ia act de faptul că pe durata mandatului lor și spre deosebire de magistrații profesioniști (pct. 22), aceștia nu sunt inamovibili și protejați de revocare anticipată (pct. 24) (a se vedea, *per a contrario, Incal împotriva Turciei*, citată anterior, pct. 67; *Yavuz împotriva Turciei* (dec.), nr. 298701/96, 25 mai 2000 și *mutatis mutandis, Brudnicka*, citată anterior, pct. 41). În plus, legislația aplicabilă nu enumeră motivele care pot genera revocare. Pe de altă parte, nu existau criterii clare cu privire la sfera de aplicare a

atribuțiilor asistenților, nici măsuri care să reglementeze funcțiile sau protecția acestora în exercitarea funcțiilor lor. În această privință, Curtea ia act de faptul că H.G. nr. 226/2000 prin care se institua comisia consultativă nu enunța criteriile de evaluare a activității asistenților care pot genera revocare, lăsând astfel loc arbitrarului.

45. De asemenea, Curtea constată că nicio dispoziție legislativă nu interzicea exercitarea altor funcții și mandate conferite de organizațiile în numele cărora erau aleși. De altfel, acest lucru s-a constatat și cenzurat prin Decizia din 20 noiembrie 2001 a Curții Constituționale (a se vedea supra, pct. 23).

46. Conform Curții, rolul și funcțiile asistenților, astfel cum au fost stabilite de legislația românească la momentul faptelor, îi făceau pe aceștia din urmă vulnerabili la presiuni externe. Prin urmare, reclamantul se putea, în mod legitim, teme de un dezechilibru al intereselor inerente compunerii completului de judecată care trebuia să se pronunțe în litigiul de muncă împotriva societății M.

47. Prin urmare, Curtea poate doar constata că, la momentul faptelor, dreptul intern nu conferea garanții suficiente în ceea ce privește independența acestora în exercitarea funcțiilor lor [*Dupuis împotriva Belgiei*, nr. 12717/87, Decizia Comisiei din 8 septembrie 1988, Decizii și rapoarte (DR) 57].

48. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că, în circumstanțele speței, temerile reclamantului privind lipsa de independență și imparțialitate a Judecătoriei Târgu-Mureș pot fi considerate justificate în mod obiectiv.

49. În consecință, aceasta nu mai consideră necesar să analizeze argumentul Guvernului, care susține că reclamantul nu a dovedit că hotărârea a fost luată cu majoritatea voturilor asistenților împotriva votului magistratului, un astfel de argument nedovedindu-se relevant în condițiile speței, având în vedere motivele pe care tocmai le-a prezentat.

50. Prin urmare, Curtea concluzionează că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție;

III. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 § 1 DIN CONVENȚIE DIN CAUZA LIPSEI RĂSPUNSULUI LA MOTIVAREA RECURSULUI RECLAMANTULUI

51. Reclamantul pretinde că nu a beneficiat de o procedură echitabilă din cauza lipsei unui răspuns din partea Curții de Apel Târgu Mureș la motivul său de recurs întemeiat pe neconstituționalitatea alcătuirii completului de judecată care a pronunțat hotărârea din 12 aprilie 2001.

A. Cu privire la admisibilitate

52. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. De altfel, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Susținerile părților

53. În primul rând, Guvernul invocă faptul că acest motiv nu a fost invocat ca motiv de recurs distinct, ci doar în cadrul procedurii de recurs în fața curții de apel. Guvernul adaugă faptul că, în speță, curtea de apel a analizat în mod detaliat documentele de la dosar. De asemenea, acesta consideră că, chiar dacă recursul reclamantului a fost admis de curtea de apel în temeiul deciziei Curții Constituționale, aceasta nu a trimis cauza spre o nouă reexaminare în fața tribunalului, având în vedere faptul că alcătuirea completului de judecată a fost modificată doar după 20 februarie 2002.

54. La rândul său, reclamantul pretinde că procedura în fața curții de apel a avut un caracter prea formal.

2. Motivarea Curții

55. Curtea evidențiază că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției (*Hirvisaari împotriva Finlandei*, nr. 49684/99, pct. 30, 27 septembrie 2001). Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanței” obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos*, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 și 61).

56. Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei [a se vedea, *Jahnke și Lenoble împotriva Franței* (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; și *Dima împotriva României*, nr. 58472/00, pct. 36, 16 noiembrie 2006].

57. În ceea ce privește relevanța motivului întemeiat pe neconstituționalitatea completului de judecată, Curtea constată că art. 17 alin. (1¹) din Legea nr. 92/1992 a fost declarat neconstituțional, asistenții neîndeplinind garanțiile de imparțialitate și independență prevăzute de Constituție (a se vedea supra, legislația relevantă). O astfel de decizie pronunțată în cadrul controlului *a posteriori* al Curții Constituționale are efecte *erga omnes* și este obligatorie pentru toate autoritățile. Prin urmare, Curtea consideră că motivul prezentat de reclamant era relevant pentru soluționarea cauzei.

58. În ceea ce privește incidența motivului asupra soluționării cauzei, Curtea constată că, în temeiul art. 304 C. proc. civ., în cadrul unei proceduri de recurs introduse împotriva unei decizii care nu poate fi atacată cu apel, curtea de apel poate examina cauza sub toate aspectele, fără a fi obligată să se limiteze la motivele de casare invocate în mod expres. Aceasta este situația în speță. Chiar dacă presupunem că reclamantul a invocat acest motiv doar în fața curții de apel cu ocazia dezbaterilor, Curtea consideră că, în ceea ce privește relevanța și incidența asupra rezultatului procedurii, motivul în cauză impunea un răspuns specific și explicit. În lipsa unui răspuns, este imposibil să se știe dacă curtea de apel doar a neglijat acest motiv sau chiar a dorit să-l respingă și, în această ultimă ipoteză, din ce motive (*Hiro Balani împotriva Spaniei*, hotărârea din 9 decembrie 1994, seria A nr. 303-B, p. 30, pct. 28).

În plus, Curtea reamintește jurisprudența sa, conform căreia o instanță superioară poate, în anumite cazuri, să remedieze deficiențele procedurii în primă instanță [*Kyprianou împotriva Ciprului* (GC), nr. 73797/01, pct. 134, CEDO 2005-XII] și adaugă că este ușor de conceput ca o astfel de instanță să înlocuiască decizia viciată cu propria decizie, cu condiția ca aceasta să respecte garanțiile de la art. 6 [a se vedea *mutatis mutandis*, *Lorsé împotriva Țărilor de Jos* (dec.), nr. 44484/98, 27 ianuarie 2004, și *K.C.M. împotriva Țărilor de Jos*, nr. 21034/92, Decizia Comisiei din 9 ianuarie 1995]. Totuși, în circumstanțele speței, ea constată că, având în vedere că curtea de apel nu a răspuns la motivul reclamantului întemeiat pe neconstituționalitatea completului de judecată, nu a soluționat în nici un fel problema ridicată de acesta din urmă.

59. Pe de altă parte, Curtea ia act de faptul că legislația referitoare la asistenții judiciari a fost modificată (a se vedea supra, legislația relevantă). Totuși, ea ia act de faptul că aceste modificări au devenit efective doar începând cu 20 februarie 2002, adică după pronunțarea hotărârii curții de apel, la 7 februarie 2002. Conștientă de faptul că din obligația de imparțialitate a unei instanțe de recurs care anulează o hotărâre judecătorească nu rezultă obligația de a trimite cauza unei alte autorități jurisdicționale sau unui organism care include această autoritate (a se vedea, *Diennet împotriva Franței*, hotărârea din 26 septembrie 1995,

seria A nr. 325-A, p. 16, pct. 37), Curtea constată, astfel cum subliniază Guvernul, că, chiar dacă curtea de apel ar fi admis recursul reclamantului în temeiul deciziei Curții Constituționale, la momentul faptelor, eventuala trimitere nu ar fi condus la o nouă examinare în conformitate cu art. 6 § 1 din Convenție.

Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că reclamantul are dreptul să susțină că, din cauza lipsei unui răspuns la motivul său de recurs, cauza sa nu a fost examinată în mod echitabil.

61. În concluzie, a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție în ceea ce privește acest capăt de cerere.

IV. CU PRIVIRE LA CELELALTE PRETINSE ÎNCĂLCĂRI

62. Prevalându-se pe dispozițiile art. 6 § 1, reclamantul se plânge de lipsa de imparțialitate și independență a instanțelor și invocă faptul că încheierea procedurilor inițiate a fost determinată de ingerința puterii executive în administrarea justiției și, în special, a prefectului județului, care dorea să controleze societatea M. De asemenea, reclamantul se plânge, invocând art. 6 § 1 din Convenție, de durata procedurii inițiate la 21 septembrie 2001 și încheiate prin hotărârea din 10 ianuarie 2003 a Tribunalului Mureș. Invocând art. 6 § 1 din Convenție, reclamantul se plânge de lipsa caracterului contradictoriu al procedurii care a soluționat cererea de recuzare a judecătorilor.

63. Ținând seama de toate elementele de care dispune și în măsura în care este competentă să se pronunțe cu privire la pretențiile formulate, Curtea constată că nu s-a adus nicio atingere drepturilor și libertăților garantate de articolele Convenției. Reiese că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

V. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENTIE

64. Art. 41 din Convenție prevede:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

65. Reclamantul solicită 36 573 EUR cu titlu de prejudiciu material. Pe de altă parte, acesta solicită 60 000 EUR cu titlu de prejudiciu moral pentru suferința cauzată de instanțele naționale prin soluționarea acțiunii sale cu încălcarea dreptului său la un proces echitabil.

66. Guvernul consideră că nicio sumă nu poate fi acordată reclamantului cu titlu de prejudiciu material, ținând seama de faptul că reclamantul și-a întemeiat cererea pe dispozițiile art. 6 § 1 din Convenție. Acesta invocă faptul că prejudiciul pretins intră sub incidența art. 1 din Protocolul nr. 1, capăt de cerere pe care reclamantul l-a prezentat doar în cadrul observațiilor sale ca răspuns la 5 septembrie 2008. În ceea ce privește cererea referitoare la prejudiciul moral, acesta consideră că o eventuală constatare a încălcării art. 6 § 1 din Convenție reprezintă în sine o reparație echitabilă suficientă.

67. Curtea constată că, în speță, singura bază care trebuie reținută pentru acordarea unei reparații echitabile constă în faptul că reclamantul nu a beneficiat, în cadrul procedurii în cauză, de garanțiile prevăzute la art. 6 § 1 din Convenție. Aceasta nu poate face speculații cu privire la rezultatul procedurii în cazul în care nu ar fi fost încălcate cerințele Convenției. În plus, nu poate fi stabilită nicio legătură între încălcarea constatată a Convenției și pretinsul prejudiciu material. Prin urmare, este necesar să fie respinsă cererea referitoare la acest aspect.

68. În ceea ce privește prejudiciul moral suferit, Curtea consideră că reclamantul a suferit din cauza faptelor în cauză. Pronunțându-se în echitate, în conformitate cu dispozițiile art. 41, Curtea acordă reclamantului suma de 3 000 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

B. Cheltuieli de judecată

69. Reclamantul nu a introdus nicio cerere cu acest titlu.

C. Dobânzi moratorii

70. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

***PENTRU ACESTE MOTIVE,
În unanimitate,
CURTEA,***

1. ***Declară*** cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 6 § 1 din Convenție, care vizează dreptul la o instanță independentă și imparțială și lipsa unui răspuns la motivul întemeiat pe neconstituționalitatea completului de judecată și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

2. ***Hotărăște*** că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție din cauza lipsei de imparțialitate și independență a instanței;

3. ***Hotărăște*** că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție în ceea ce privește lipsa unui răspuns la motivul recursului reclamantului;

4. ***Hotărăște:***

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânerei definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, pentru prejudiciul moral, suma de 3 000 EUR (trei mii euro), care trebuie convertită în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, această sumă trebuie majorată cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

5. ***Respinge*** cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 21 iulie 2009, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte